

Faith Hakesley

VONKJES VAN GENADE

*Momenten van vrede en genezing
na seksueel misbruik*

uitgeverij
Betsaida
's-Hertogenbosch

INLEIDING

Ik denk niet dat ik in de tijd die ik op deze aarde ben geweest ooit iets gedaan heb dat als opzienbarend beschouwd zal worden. Ik ben ook geen bijzonder iemand, hoewel ik een geliefd kind van God ben. Ik ben geen heilige, ook al streef ik ernaar heilig te zijn. Al te vaak heb ik het gevoel dat mijn geloof zwak is. Ik ben niet beroemd en ik ben niet gezegend met buitengewone boekenwijsheid of vernuft. Mijn talenten onderscheiden me niet van de meerderheid van de mensen.

Dit is wat ik gedaan heb. Door Gods genade en met de hulp van enkele heel bijzondere mensen heb ik me, toen ik opgroeide, door schijnbaar onmogelijke moeilijkheden en donkere tijden heen geslagen en ben verder gegaan met het leven van een redelijk gemiddeld leven. De meeste mensen die mijn gezin en mij ontmoeten, zullen jou zeggen dat ik eruit zie als een volkomen normale vrouw. Maar ze zien niet altijd wat eronder zit. Iedereen heeft een verhaal te vertellen, ook ik. Het deel van mijn verhaal dat de inspiratie was voor dit boekje van hulp en toewijding, is niet aangenaam. Het is een verhaal dat ongemakkelijk is om aan te horen en voor mij vaak moeilijk om te vertellen. Er gaat een zekere hoeveelheid angst gepaard met het vertellen van deze verhalen die allerm minst aantrekkelijk zijn – angst om geoordeeld te worden of belachelijk gemaakt. Toch, ondanks dat alles, heeft de Heilige Geest me een geweldige genade verleend door me toe te staan me voldoende kwetsbaar op te stellen om dit deel van mijn reis met jullie te delen, mijn broers en zussen in Christus.

Dus, wie ben ik? Om te beginnen is mijn naam Faith. Ik ben een dochter van de twee meest prachtige, liefhebbende en ondersteunende ouders die een meisje maar zou kunnen verlangen; bovendien ben ik een zus, een echtgenote en een hardwerkende moeder die thuisonderwijs geeft. Mijn gezin streeft ernaar om in deze verwarde wereld te leven maar er geen deel van uit te maken en mijn man en ik voeden onze vijf kinderen op met het uiteindelijke doel elkaar op een dag naar de hemel te helpen. Dat ben ik in een notendop. Maar het zou nuttig voor jou kunnen zijn om iets meer over mijn achtergrond te weten.

Ik werd opgevoed in een liefhebbend katholiek gezin waar het geloof mij en mijn drie broers vanaf het begin werd ingegoten. We gingen op zondag naar de Mis en ook vaak door de week; we baden het rozenhoedje ongeveer iedere avond; we gingen vaak biechten en onze levens centreerden zich rond Christus. Ik hield van de heiligen en bracht veel tijd door met het lezen van hun levens. Dat wilde ik zijn: een heilige. Het leven van de heilige Theresia, ‘het bloempje’, had een bijzondere invloed op mij. Zij heeft hevig geleden en droeg toch de kleinste beproevingen aan God op. Ze noemde het haar ‘kleine weg’. Ze putte vreugde uit de kleinste, schijnbaar gewoonste situaties en aanvaardde de genade van God met openheid en liefde door haar lijden met dat van Christus te verenigen. Ik wilde zijn zoals zij. Ik wilde de mooie kant zien en me tot Jezus wenden ongeacht welke tegenslag ik zou tegenkomen. Hoe zou ik toen kunnen bevroeden dat ik inspiratie zou zoeken bij de heilige Theresia en mijn andere heilige vrienden tijdens mijn lijden in de jaren die zouden komen. Ik was zo jong, onschuldig en naïef (zoals kinderen behoren te zijn) dat ik nog niet meteen begreep wat het betekent om werkelijk te lijden. Toen ik ouder werd deed de ware

betekenis van lijden haar intrede in mijn leven.

Toen ik vijftien was, kreeg ik mijn eerste baantje op de pastorie van mijn parochie. Als je de verhalen over misbruik in kerken van de afgelopen jaren bedenkt, dan kun je misschien wel gissen wat er gebeurde. Ik onderging maandenlang seksueel misbruik door een parochiepriester. Mijn zorgeloze leven stortte ineen. Zoals zo vaak gebeurt met slachtoffers van misbruik, gaf ik mezelf de schuld. Ik leefde in een diepe put van angst en schaamte en verwarring. Ik verachtte mezelf en begon wrok te koesteren tegen de wereld om me heen. Mijn geloof wankelde, want ik voelde me verlaten door mijn Vader in de hemel. Een deel van me voelde alsof God het 'liet' gebeuren. Tijdens die afschuwelijke maanden bad ik dat het misbruik mocht stoppen. Ik bad dat God mijn zuiverheid en onschuld – die ik koesterde – zou bewaren. Ik vroeg heel vaak 'waarom?' Ik vond geen vreugde meer in dingen die me ooit dierbaar waren. Ik was bang met iemand erover te spreken, zelfs met mijn ouders, die ons altijd gezegd hadden dat we naar hen toe moesten komen als iemand iets zei of deed dat ongepast was (helaas neemt de stilte nu juist slachtoffers in zich op, omdat zij beschaamd zijn, zichzelf de schuld geven en vaak bang voor hun misbruikers). Mijn leven werd gelijk een diepe, donkere, stille put.

Een jaar later leed ons gezin en ik een ongelooflijk pijnlijk verlies door het onverwachte overlijden van mijn oudste broer, Matthew. Ik vond hem bewusteloos op de grond op een zondagochtend en enkele uren later werd hij dood verklaard. Het obductieverslag toonde een hartafwijking. Het verdriet om de dood van Matt, samen met het trauma van het seksueel misbruik, brachten me in een neerwaartse spiraal. Hoewel verdriet natuurlijk normaal is, ging mijn verdriet dieper dan wat mijn ouders als normaal

ervaren. Ze lieten me bezorgd rouwbegeleiding geven en voor het eerst gooide ik alles eruit. Ik denk dat ik een grens bereikt had; het lichamelijke, geestelijke en emotionele trauma was te groot geworden om door één persoon te worden gedragen.

Het verbreken van mijn zwijgen was een van de grootste genaden die ik ooit ontvangen heb. In staat te zijn om het allemaal in de openbaarheid te brengen, aan mijn ouders te vertellen en uiteindelijk te zien dat mijn verkrachter schuldig bevonden werd, tot gevangenisstraf veroordeeld en uiteindelijk gedeporteerd naar zijn geboorteland na zijn vrijlating, was een kruis dat ik moest dragen. Maar toch, door Gods genade en met het verstrijken van de tijd, door gebed en geduld was ik in staat om de zegeningen te herkennen die met lijden gepaard gaan. Ik genas langzaam en begon weer vreugde, vrede en uiteindelijk vrijheid te ontdekken.

De genezing kwam niet van de ene op de andere dag en ook herstelde mijn geloof zich niet in enkele uren. Mijn reis heb ik vaak ervaren als lang en zwaar, maar ik ben ongelooflijk gezegend door de ontmoeting van mensen die me vooruit hebben geholpen. In 2008 kreeg ik de verdedigende gelegenheid om paus Benedictus XVI in een privégesprek te ontmoeten, samen met vier ander slachtoffers van misbruik door priesters uit het aartsbisdom Boston, tijdens zijn bezoek aan Washington D.C. Ik kan veilig stellen dat onze ontmoeting helemaal bovenaan lijst staat van 'meest diepgaande ervaringen'. Ofschoon ik graag iets vanuit mijn hart had willen zeggen toen mijn moment kwam om privé met de paus te spreken, kon ik alleen maar snikken. Laat me jou zeggen dat dat de Heilige Geest was die sprak, want ik had niets kunnen voorbereiden dat zoveel indruk maakte als die meest onschuldige

wijze van uitdrukken in dat krachtige moment. Mijn tranen spraken boekdelen. Zij spraken over de pijn en het lijden dat ik en andere slachtoffers van misbruik hadden ondergaan. De Heilige Vader scheen zichtbaar geroerd te zijn door die ontmoeting en aan het einde van die dag voelde ik meer hoop dan ik lange tijd had gehad. Sinds dat moment heb ik altijd een sterke drang diep in mijn hart gevoeld om mijn verhaal te delen en anderen te helpen die niet alleen seksueel misbruik door priesters, maar die enige vorm van misbruik hebben doorgemaakt.

Sommige mensen horen over de verschillende uitdagingen waarmee ik werd geconfronteerd in de loop der jaren (verkrachting, overlijden, kanker, een hartaandoening) en worden onmiddellijk overvallen door medeleven of vergelijken me met Job in het Oude Testament. Maar voor mij is dat gewoon een deel van mijn geschiedenis, een geschiedenis die me gemaakt heeft tot wie ik vandaag ben. Ik heb moeilijke tijden gehad, maar ik schrijf mijn strijdbare geest en mijn vermogen om tegenslag te overwinnen toe aan de kracht van het geloof en de machtige en onuitputtelijke genade van God.

Een van de eerste vragen die ik krijg van mensen die mijn verhaal voor het eerst horen is: 'Waarom ben je nog katholiek? Hoe heb je ook maar aan enig geloof kunnen vasthouden?' Dat bracht me tot dit boek. Al vele jaren ben ik aangemoedigd om slachtoffers van seksueel misbruik te helpen door mijn verhaal op te schrijven. Ik ben begonnen met schrijven, min of meer blindelings, zonder een echt doel of een gerichtheid, behalve dan om mijn verhaal te vertellen zoals het gebeurd is. Dat schrijven was therapeutisch, een manier om mijn diepste gevoelens onder woorden te brengen, een manier om verbindingen tussen bepaalde gebeurtenissen te zoeken. Het is een gelegen-

heid geweest om helemaal open, oprecht en onverbloemd te zijn over de beproevingen die ik heb doorstaan.

Toen ik in gebed overwoog hoe ik dit boekje in elkaar zou zetten, ben ik diep gaan graven in mijn eigen ervaringen als slachtoffer van verkrachting en ook in de ervaringen van sommigen van mijn vrienden en geliefden, en heb ik overdacht wat lezers nuttig zouden vinden. Er is veel informatie beschikbaar over seksuele trauma's. Toen ik voor het eerst in contact kwam met een professionele therapeut, voelden mijn ouders en ik ons overweldigd door alle boeken, pamfletten, telefoonnummers en adviezen. Er was zo veel! Ik dank de goede God voor goede (vaak christelijke of katholieke) professionals die in staat waren ons de weg te wijzen, want anders hadden we niet geweten waar te beginnen. Hetzelfde gold voor mijn echtgenoot, die enkele jaren later in beeld kwam en mijn verleden beter wilde begrijpen en mij wilde helpen bij mijn genezing.

Soms hebben we te midden van alle statistieken, wettelijke omschrijvingen en psychologische termen (die ook nuttig kunnen zijn) een zachte liefhebbende hand nodig die ons helpt, die ons geruststelt dat wat we voelen normaal is, en een hand die ons leidt en begeleidt op onze reis. Jullie, mijn dierbare lezers, zijn mijn inspiratie voor dit boek en ik schrijf dit voor jullie. Eerst en vooral wil ik dat je weet dat je niet alleen bent, of je nu slachtoffer geweest bent of dit leest omdat een geliefde of vriend seksueel misbruik heeft meegemaakt en je hem of haar probeert te helpen. Ten tweede: waar je je ook op jouw reis bevindt, ik wil je helpen om bevrijding te vinden van de ketens die je binden en de gaven te herkennen die onze Heer jou aanbiedt. Ten derde wil ik eenieder helpen om je stem te vinden en je te helpen de werkelijkheid van jouw

ervaringen op waarde te schatten, hoezeer die ook van de mijne mogen verschillen. Ten vierde wil ik je aanmoedigen om hulp te zoeken en te aanvaarden wanneer je er klaar voor bent.

Sommige overlevenden van trauma's aarzelen soms om hulp te zoeken, omdat ze denken dat dat een teken van zwakheid is. Niets is verder verwijderd van de waarheid! Er kunnen door professionals die speciaal getraind zijn in het omgaan met seksueel misbruik, veel belangrijke vormen van genezing worden aangeboden. Het brein wordt letterlijk veranderd wanneer er een trauma optreedt en er zijn verschillende vormen van therapie (daarbij in sommige gevallen medicatie inbegrepen) die slachtoffers helpen om de kwellende symptomen te overwinnen die door hun trauma worden veroorzaakt. Deze extra hulp kan mensen helpen om door te gaan na hun traumatische ervaringen, zodat ze er beter mee om kunnen gaan en een leven hebben dat meer met vreugde en vrede gevuld is. Er zijn heel wat stigma's die in verband worden gebracht met trauma, posttraumatische stress stoornis (PTSS) en behandeling, maar bedenk steeds dat het niet beschamend is om hulp te zoeken. In feite kun je je geloof, gebed en relatie met God gelijk laten opgaan met de hulp van een professional en al die dingen samen kunnen jou helpen om te genezen.

Bedenk dat genezing niet in een ogenblik gebeurt. Het vraagt tijd, geduld, vertrouwen op God, gebed en aanvaarding van zijn genaden en gaven. Genezing begint met het aanvaarden van Gods genade om verder te gaan, en in te zien dat niet iedereen op dezelfde manier geneest. Ieder van ons is uniek en God werkt door ieder van ons op verschillende, soms mysterieuze wijzen. We weten nooit hoe onze ervaringen iemand anders zouden kunnen helpen en bemoedigen of een positieve verandering scheppen in het

leven van anderen en in de wereld. Moeder Angelica zei: 'Alles begint met de persoon. (...) Het kan me niet schelen of je 5 of 105 jaar bent, God heeft jou van alle eeuwigheid gekozen om te zijn waar je bent, op deze tijd in de geschiedenis, om de wereld te veranderen.'

Het is niet gemakkelijk een overlever te zijn. Ik weet wat het betekent om bang, wanhopig, hulpeloos en alleen te zijn. Mijn wanhoop bracht me er op een dag toe om te overwegen Gods meest kostbare gave, mijn leven, weg te nemen. Ik wil dat je weet dat je daar niet alleen staat. Er zijn daarbuiten mensen die begrijpen wat je moet doorstaan en God is in dat alles bij je. De genade van God is niet altijd iets wat ik voel of begrijp en toch, zonder haar zou ik niets zijn. Zelfs te midden van pijn en lijden biedt Hij me zijn gaven aan; ik hoef alleen maar het geloof en de kracht te zoeken om ze te herkennen en aan te grijpen.

Ik wil een gebeurtenis met je delen die tijdens het schrijven van dit boek plaatsvond. In juni 2019 maakte ik een levensbedreigende tijd van ventriculaire tachycardie door. Mijn ICD (een apparaatje in mijn lichaam dat in staat is om de meeste levensbedreigende hartritmestoornissen te corrigeren) reageerde en redde mijn leven. De schok (zonder grap) van deze bijna-doodervaring bracht me in een diepe depressie. Na deze episode leed ik aan PTSS en was bijna voortdurend bezorgd over de heel reële mogelijkheid dat mijn hartaandoening mijn dood kon worden. Het is heel moeilijk om te beschrijven wat er in je geest en hart gebeurt na een dergelijke gebeurtenis, behalve dan dat ik mezelf weer eens bevond op dat overbekende gebied van verdriet rondom een trauma. Voor het eerst in vele jaren ging ik weer in psychotherapie bij een geweldige katholieke therapeut, om beter te leren omgaan met de uiteenlopende emoties die bij me opkwamen.

‘God geeft je de behandeling van een heilige’, zei mijn biechtvader de dag na die gebeurtenis tegen me. Alles wat ik kon bedenken was: ‘Nou God, weet U, Ik wil dit niet!’ Echter, ondanks mijn aanvankelijke gemor, vond God dat Hij mijn situatie ten goede moest gebruiken, zoals Hij ook gedaan had met alle andere moeilijkheden die ik ben tegengekomen. Eerst was ik ervan overtuigd dat ik het schrijven op de lange baan moest schuiven, maar toen stelde een heel wijs iemand voor dat God mijn trauma misschien wilde gebruiken om mij te helpen in mijn boek beter tot anderen te spreken. Zij zei dat dit een bijzondere gelegenheid zou kunnen zijn voor evangelisatie uit de eerste hand en een bijzondere tijd van groei voor mij. Hier ben ik dan, ik schrijf over trauma terwijl ik een trauma onderga. Ofschoon verkrachting en dood zeker om duidelijke redenen van elkaar verschillen, volgen alle trauma’s op uiteenlopende vormen van smart. Terwijl ik iedere overweging neerschreef, zelfs tijdens mijn eigen perioden van ontkenning, smart, verwarring en boosheid, merkte ik dat ik des te meer verbonden was met wat ik aan het schrijven was.

Een boek als dit schrijven is nooit gemakkelijk. Ik heb veel tijd doorgebracht in gebed, terwijl ik probeerde om Gods wil te onderscheiden en probeerde Hem toe te staan te schrijven door middel van mij. Ik probeerde mijn hart open te stellen en te luisteren, typen en bidden dat mijn geschrijf een goddelijke inspiratie mocht hebben. Of dat zo is weet ik niet. Al wat ik zeggen kan, is dat ik door alle delen van dit boek heen ging met ervaring uit de eerste hand en aanbevelingen uit mijn eigen leven toepaste. Ja, dit boek is bestemd voor slachtoffers van seksueel misbruik, maar mijn recente trauma heeft het mij mogelijk gemaakt om het seksuele trauma, dat ik zo lang geleden

had ondergaan, beter in herinnering te roepen en mijn houding er tegenover te bepalen.

Gedurende dit proces heb ik zoveel over mezelf geleerd en over mijn geloof, en ik heb er meer dan ooit in berust om mezelf toe te vertrouwen aan Gods genade, barmhertigheid en liefde. Meer en meer leer ik zeggen: 'Jezus, zorg voor mij. Zorgt U hiervoor', in plaats van te proberen om alle antwoorden tot de aanhoudende vragen van het leven zelf te bedenken. Lijden is zo'n mysterie, zelfs voor veel vrome mensen die hun hele leven christen zijn geweest. De grootste theoloog van de wereld kan de reden achter het lijden bespreken en dan blijft er toch nog dat stemmetje dat zegt: 'Maar waarom?'

Ik ben geen theoloog of filosoof (verre van dat, filosofie doet mijn hoofd tollen), maar ik ben tot het besef gekomen: we leven in een onvolmaakte wereld met zonde en lijden, het gevolg van de erfzonde. God heeft zijn enige Zoon gezonden naar onze allesbehalve volmaakte wereld, waar Hij voor ons heeft geleden en is gestorven. Voor jou, voor mij, voor ons allemaal. Want zozeer heeft onze Vader in de hemel ons lief. Hij bemint ons zozeer dat Hij bereid was om zijn Zoon meer te laten lijden dan menselijk te begrijpen valt, en voor ons te laten sterven, zodat wij allemaal eens bij Hem in de hemel zouden kunnen zijn en meer geluk en vreugde ervaren dan we ons kunnen voorstellen. En zoals uit Goede Vrijdag het goede voortkwam en wij ons verheugen in de verrijzenis op paaszondag, zo brengt God altijd het goede voort uit lijden.

God heeft zoveel gaven die Hij je wil aanbieden; enkele daarvan heb ik persoonlijk ervaren tijdens mijn reis en ik bid dat je de Heilige Geest mag ervaren terwijl je je door deze overwegingen heen werkt. Begin iedere dag met Hem te vragen om je hart te openen en je te helpen om je plaats

te bepalen tot elke overweging. Hoogstwaarschijnlijk zul je geen bulderende stem van boven horen (dat heb ik zeker nooit gehad), maar je zult in je hart vriendelijke neigingen voelen als je diep genoeg kijkt en jezelf openstelt voor zijn genade.

Misschien voel je de aanwezigheid van Onze Heer niet altijd, maar Hij is met je verenigd op jouw kruis terwijl je je weg gaat op het pad van je genezing. Er is niemand die je lijden beter begrijpt dan Hij, niemand die meer rechtstreeks met je mee-lijdt. Ook al heb je het gevoel dat alles om je heen verandert en dat alles zich in een wervelwind bevindt, toch verandert God nooit. Hij wijkt nooit van je zijde, zelfs niet midden in alle chaos. Als ik één ding geleerd heb in de loop van mijn leven, en in het bijzonder tijdens het schrijven van dit boek, dan is het om tot God te roepen, zelfs op de dieptepunten van mijn leven. Op het moment dat we 'ja' zeggen tegen God, stellen we onze geest en ons hart open voor zijn genade. In zijn allerkostbaarste handen houdt Hij je zijn eindeloze gaven voor en smeekt je om ze aan te nemen. Het enige wat je hoeft te doen, is 'ja' zeggen en Hij zal meer wonderen doen in je leven dan je je voor kunt stellen.